

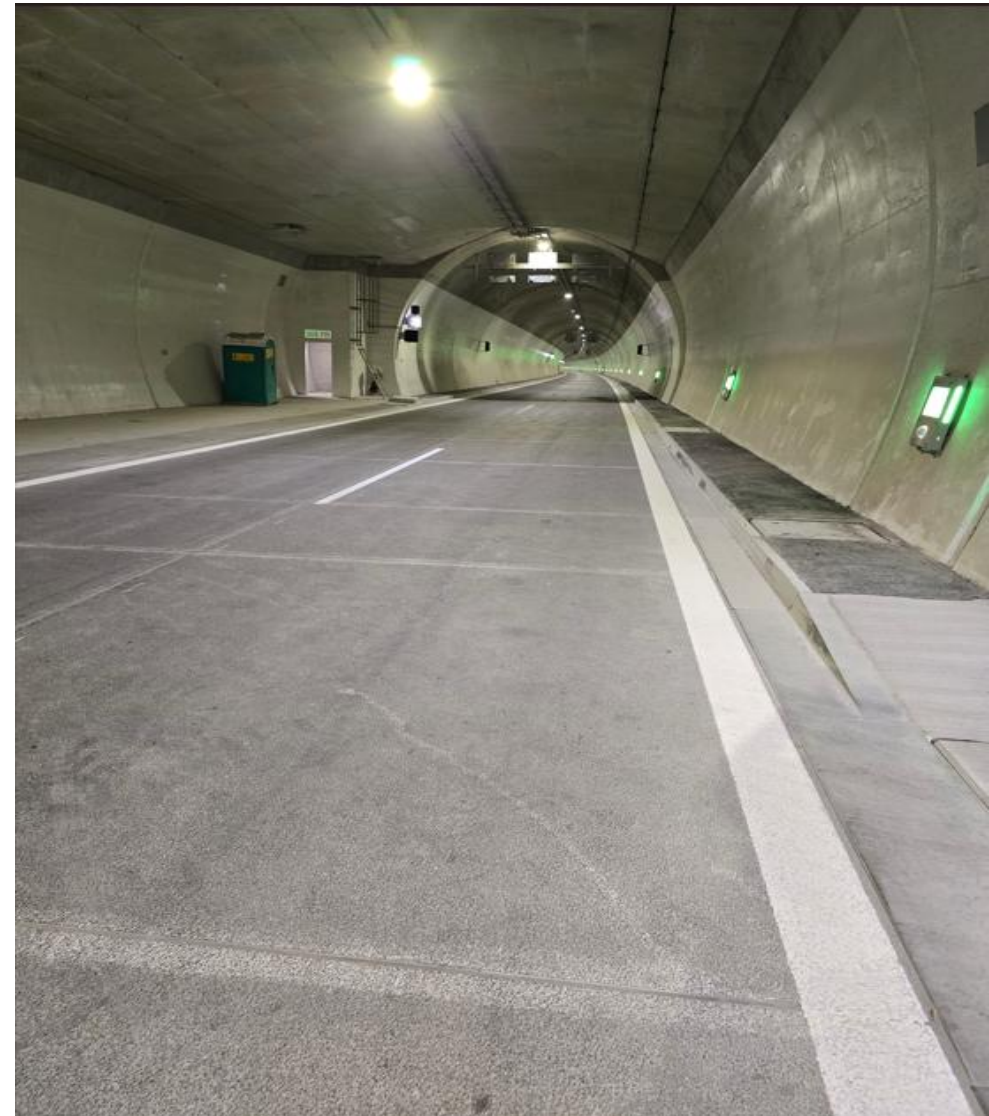
Posudzovanie vplyvov na podzemné vody pri uplatňovaní výnimky podľa čl. 4.7 RSV

RNDr. Anna Patschová, PhD., RNDr. Petra Marsden,
RNDr. Ľuboslava Garajová

Bratislava
4. 12. 2025

Obsah:

- ❑ Cieľ SMERNICE 2000/60/ES EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (RSV)
- ❑ Environmentálne ciele podľa článku 4.1 RSV
- ❑ Uplatňovanie výnimky z environmentálnych cieľov podľa článku 4.7 RSV
- ❑ Kritériá dobrého kvantitatívneho stavu pre útvary podzemnej vody
- ❑ Posúdenie navrhovanej činnosti Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové

Tunel Višňové, archív autora

Cieľ Rámцovej smernice o vode (2000/60/ES)

(26) Členské štáty ES sa majú snažiť o **dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd**, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. **Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.** Okrem požiadaviek na dosiahnutie dobrého stavu je **v podzemnej vode potrebné identifikovať a zvrátiť akýkoľvek významný a trvalý vzostupný trend koncentrácie akejkoľvek znečisťujúcej látky.**

Vodný zdroj, Archív autora

Článok 4.1 RSV - Environmentálne ciele

1. Pri realizácii programov opatrení špecifikovaných **v plánoch vodohospodárskeho manažmentu povodia:**

b) **pre podzemné vody** členské štáty ES

i) zavedú potrebné opatrenia na **zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemnej vody** a na **zabránenie zhoršenia stavu všetkých útvarov podzemných vôd**, v súlade s odsekmi 6 a 7, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8 tohto článku a s ohľadom na ustanovenia článku 11 ods. 3 písm. j);

ii) budú chrániť, zlepšovať a obnovovať všetky útvary podzemných vôd, **zabezpečia rovnováhu medzi odberom a dopĺňaním podzemnej vody** s cieľom dosiahnutia dobrého stavu podzemných vôd najneskôr do 15 rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tejto smernice v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe V, s podmienkou uplatniť predĺženie termínov v súlade s odsekom 4 a s využitím odsekov 5, 6 a 7, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8 tohto článku a s ohľadom na ustanovenia článku 11 ods. 3 písm. j);

iii) zavedú potrebné **opatrenia na zvrátenie každého významného a trvalo vzostupného trendu koncentrácie každej znečisťujúcej látky**, ktorý je spôsobený ľudskou činnosťou, s cieľom postupného zníženia znečistenia podzemnej vody.

členské štáty neporušia rámcovú smernicu o vode, keď sa nedosiahne úspech v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka pri predchádzaní **zmien úrovne hladiny a režimu útvarov podzemnej vody** a **súčasne sú splnené všetky nasledujúce podmienky:**

- a) **uskutočnia sa všetky realizovateľné kroky** na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav vodného útvaru;
- b) dôvody úprav alebo zmien sú menovite uvedené a **vysvetlené v pláne manažmentu povodia** vyžadovaného článkom 13 RSV a ciele sa vyhodnotia každých šesť rokov;
- c) dôvody pre tieto úpravy alebo zmeny sú dôvodmi **nadradeného verejného záujmu** a/alebo prínos z dosiahnutia cieľov stanovených v čl. 4.1 RSV pre životné prostredie a spoločnosť je prevážený prínosom nových úprav alebo zmien pre ľudské zdravie, udržanie ľudskej bezpečnosti alebo trvalo udržateľný rozvoj a
- d) prínosy týchto úprav alebo zmien vodného útvaru nie je možné z dôvodov technickej realizovateľnosti alebo neprimeraných nákladov dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú **podstatne lepšou environmentálnou voľbou.**

Posudzovanie uplatniteľnosti výnimky podľa článku 4.7 RSV

Transponované vo Vodnom zákone
v § 16 Osobitosti určovania environmentálnych cieľov,
ods. 6 písm. b)

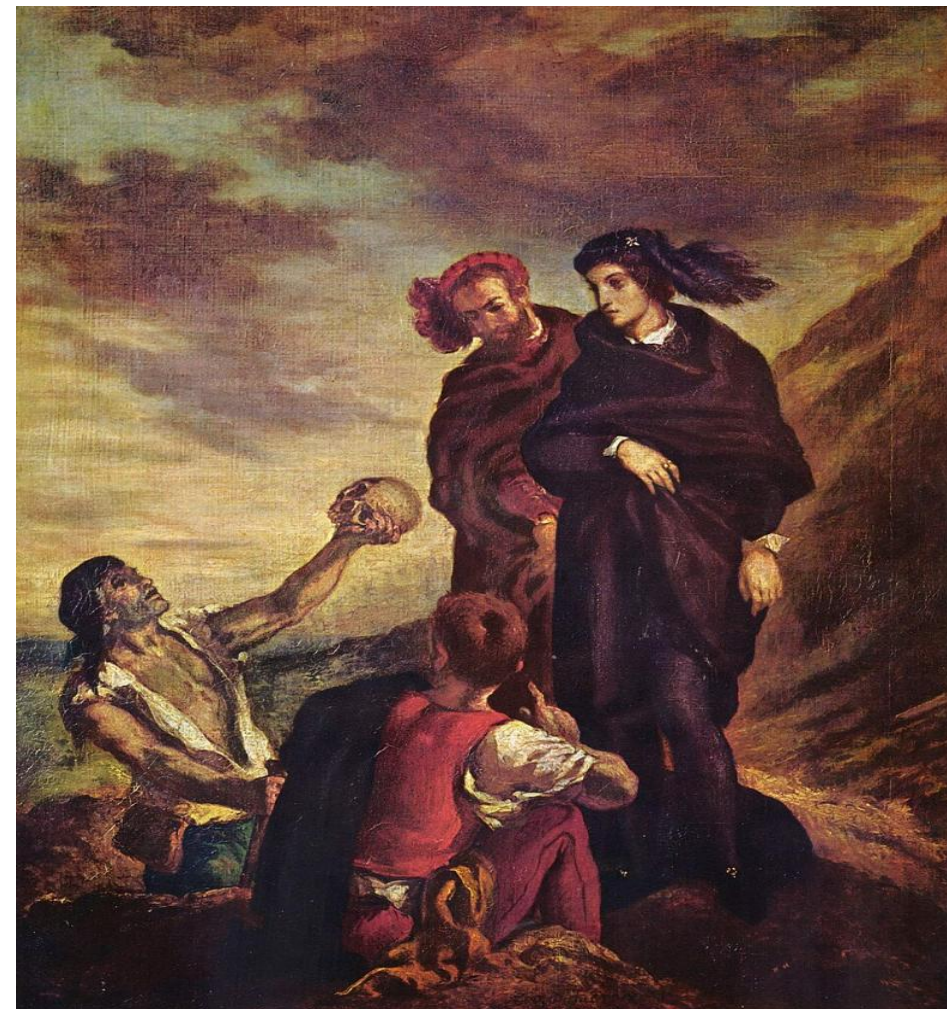
☐ **Predmetom posúdenia je** určenie, či pri realizácii navrhovanej činnosti **môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov** dotknutých vodných útvarov.

☐ **nemôže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov**

→ nevyžaduje sa výnimka → príprava stavby

☐ **môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov**

→ vyžaduje sa výnimka → splniť podmienky

Hamlet a Horatio na cintoríne. Obraz [Eugène Delacroixa](#). Zdroj: Wikipédia

Kritériá dobrého kvantitatívneho stavu pre útvary podzemnej vody

Aby mal útvar podzemnej vody **dobrý kvantitatívny stav**, musia byť splnené nasledujúce kritériá:

1) využiteľný zdroj podzemnej vody nie je prevýšený dlhodobou priemernou ročnou mierou odberu;

☐ Zmeny odberov PzV

2) žiadne významné zhoršenie chémie a/alebo ekológie (stavu) povrchovej vody vyplývajúce z antropogénnej zmeny hladiny podzemnej vody alebo zmeny režimu prúdenia podzemnej vody, pre súvisiace útvary povrchových vôd;

☐ Stav PoV v súvislosti so zmenou hladiny PzV

3) žiadne významné poškodenie suchozemských ekosystémov závislých od podzemných vôd dôsledkom zmeny hladiny podzemnej vody;

☐ Chránené územia závislé na PzV

4) žiadne znečistenie podzemnej vody vyplývajúce z antropogénne spôsobených trvalých zmien hladiny podzemnej vody;

☐ Ochranné pásma vodných zdrojov v súvislosti so zmenou režimu PzV

Posúdenie uplatniteľnosti výnimky podľa čl. 4.7 RSV vykonáva Výskumný ústav vodného hospodárstva v rozsahu poverenia ministrom životného prostredia SR na základe žiadosti okresných úradov.

§ 16a Postup pri uplatňovaní výnimky, ods. 3 Vodného zákona

„Expert je človek, ktorý sa na základe vlastnej bolestivej skúsenosti dopustil všetkých možných chýb vo veľmi úzkej oblasti.“

Niels Henrik David Bohr (nositeľ nobelovej ceny za fyziku)

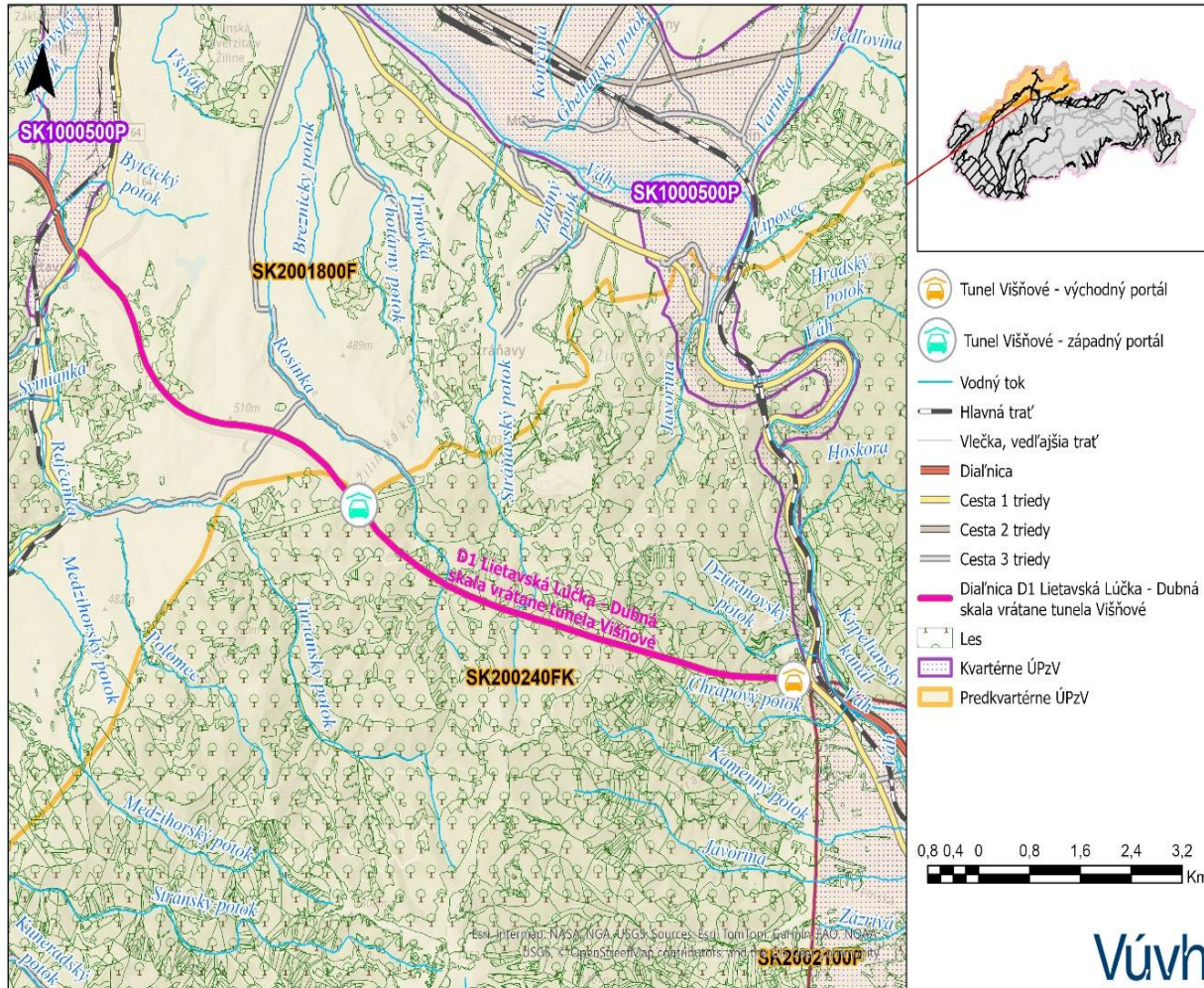
Zdroj: <https://citaty-slavnych.sk/autori/niels-henrick-david-bohr/>

- ☐ Princíp predbežnej opatrnosti
- ☐ Princíp znižovania neistoty

Expertná skupina v akcii, Archív autora

Posúdenie navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové“ (2025)

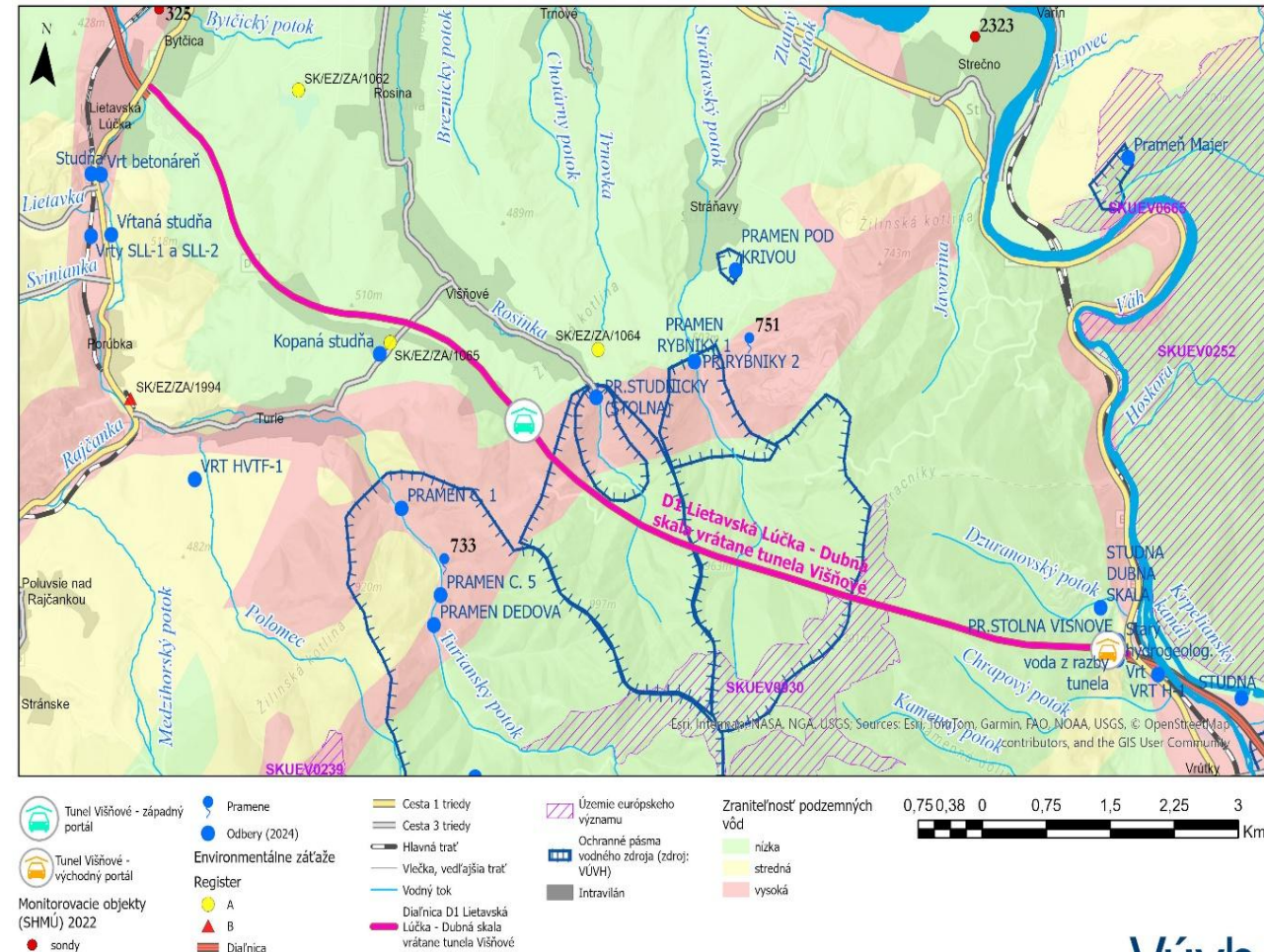

Útvár podzemnej vody SK200240FK

Predkvartérny útvár SK200240FK Puklinové a krasovo – puklinové podzemné vody Malej Fatry, ktorým prechádza Tunel Višňové v dĺžke 7,5 km

- ☐ zaradený do dobrého kvantitatívneho stavu;
- ☐ z hľadiska rizika nedosiahnutia environmentálnych cieľov do roku 2027 je **klasifikovaný v riziku na základe testu IV – Povrchové vody** kvôli bilančnému profilu 2960V0 Rajčanka ústie, ktorý sa nachádza **mimo dotknutého úseku Diaľnice D1**;
- ☐ využiteľné množstvá podzemnej vody v tomto útvare v roku 2024 boli stanovené v množstve **707,82 l/s** a transformované využiteľné množstvá podzemných vôd predstavujú **466,79 l/s**, z toho podiel využívaných podzemných vôd predstavoval **60,48% (t.j. 282,33 l/s)**;

- ❑ V trase predmetnej činnosti sa nachádzajú **ochranné pásma prameňov**:
- ❑ **Studničky Štôľňa** na lokalite Višňové s povoleným odberom **8,7 l/s**;
- ❑ **Rybníky 1 a 2** na lokalite Stráňavy s povoleným odberom **28,57 l/s**;
- ❑ **Turská dolina** (pramene 1. a 5. pramene 7, 7a, 8,9);
- ❑ **Záverečná správa Diaľnica D1 Višňové Martin, tunel Višňové** (GEO-Višňové, zastúpené INGEO – IGHP, s.r.o. Žilina Matejček A., Bohyník J., Hyčko M., december 2002) **uvádza**, že počas suchých rokov môže dochádzať k znižovaniu výdatností sledovaných VZ Rybníky 1 a Rybníky 2 a k výraznému znižovaniu výdatnosti VZ v Turskej doline, avšak **pocas normálnych rokov by ich výdatnosti nemali byť výraznejšie ovplyvňované**.
- ❑ V blízkosti predmetnej činnosti sa nachádza **vodárenský zdroj č. 3331**, patriaci Severoslovenským vodárňam a kanalizáciám a.s. V roku 2022 bolo z neho odoberaných **4,61 l/s**. Vzhľadom na smer prúdenia podzemnej vody sa jeho ovplyvnenie vplyvom posudzovanej činnosti **nepredpokladá**.

Mapa dokumentačných bodov a zraniteľnosti územia

- ❑ **Prieskumná štôľňa** vyrazená naprieč jadrovým pohorím Malej Fatry za účelom prípravy stavby;
- ❑ **Odtok podzemnej vody** z prieskumnej štôľne a odvodňovacích vrtov sa počas sledovaného obdobia od roku 2003 do roku 2017 pohyboval v rozmedzí od **129,9 l/s** do **260,6 l/s**;
- ❑ Odvádzané množstvo vody z prieskumnej štôľne tunela Višňové, vo vzťahu k dokumentovanému využiteľnému množstvu **707,82 l/s** útvaru podzemných vôd SK200240FK **môže mať za následok zhoršenie jeho kvantitatívneho stavu**, keďže je klasifikovaný v riziku nedosiahnutia dobrého kvantitatívneho stavu do roku 2027;
- ❑ Vzhľadom na klimatické zmeny a čoraz častejšie obdobia sucha, nakladanie s podzemnými vodami vo forme ich **odvedenia do povrchového toku nepovažujeme za vhodné**;
- ❑ Na **zmiernenie poklesu výdatnosti v dotknutých vodárenských zdrojoch** bude možné využitie podzemnej vody odvádzanej z prieskumnej štôľne tunela Višňové;

Odvodňovacia štôľňa, Archív autora

Posúdenie navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové“

- ❑ Ex post hodnotenie - príprava a realizácia projektu začala pred platnosťou postupu podľa čl. 4.7 RSV;
- ❑ Stavebné povolenie pre diaľnicu D1 Višňové - Dubná Skala vydalo Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR ako špeciálny stavebný úrad rozhodnutím pod číslom 1580/2009-2332/z.8336 zo dňa 10.3.2009, ktoré **nadobudlo právoplatnosť dňa 08.04.2009**;
- ❑ Dokumentácia stavebných objektov **z dokumentácie na realizáciu stavby** Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala, vrátane tunela Višňové“ (Amberg Engineering Slovakia, s.r.o. + SHP s.r.o., Hlavný inžinier projektu: Ing. Ľuboslav Nagy, 4/2025);
- ❑ Zmeny stavebno-technického riešenia predložených stavebných objektov činnosti/stavby „Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové“ **nemajú významný vplyv na splnenie environmentálnych cieľov v útvare SK200240FK.**

Voda vytekajúca z odvodňovacej štôlne, Archív autora

ZÁVER

Včasné, správne a spoľahlivé posúdenie vplyvu navrhovaných činností na hladinu a režim a s tým súvisiaci kvantitatívny a kvalitatívny stav útvarov podzemných vôd v súlade s článkom 4.7. RSV umožňuje navrhnúť také preventívne opatrenia, ktoré v maximálnej miere eliminujú negatívny dopad a negatívny vplyv na stav útvaru podzemnej vody.

Zdroje:

- ❑ **SMERNICA 2000/60/ES EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (RSV)**

eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0060&qid=1764060898263

- ❑ **Usmernenie č. 36. Výnimky z environmentálnych cieľov podľa článku 4(7) RSV**

<https://www.minzp.sk/files/usmernenie-c-36-vynimky-z-environmentalnych-cielov-podla-clanku-4-7-rsv>

- ❑ **Postupy pre posudzovanie infraštruktúrnych projektov podľa čl. 4.7 Rámцovej smernice o vode**

https://www.minzp.sk/files/postupy_cl_4_7_rsv_revizia_august_2023_fin.pdf

- ❑ **Formulár na predloženie informácií v súlade s čl. 4.7 Rámцovej smernice o vode**

<https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/formular-pre-predlozenie-informacii-v-sulade-s-cl-4.7-ramcovej-smernice-o-vode.doc>

- ❑ **Kontrolný zoznam posúdenia projektov**

https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/jaspers-wfd-checklist-tool-july-2018_sk.pdf.pdf

- ❑ **Poverenie VÚVH výkonom vypracovania odborného stanoviska v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 vodného zákona**

<https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/poverenie-vuvh-2025/poverenie-vuvh-2025.pdf>

Ďakujem Vám za pozornosť.

Odras životného prostredia na vode, Archív autora

Kto žije podľa prírodných zákonov, stane sa šťastným.

Kto ich posudzuje nešťastným.

Konfucius (552/551 – 479 pred Kr.)

Zdroj: <https://citaty-slavnych.sk/autori/konfucius/>